

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
“ 30 ” 08 2024 р.

**МАКРО- І МІКРОЕКОНОМІКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань:	07 Управління т а адміністрування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Фінансовий менеджмент
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

к.е.н., доцент, доцент кафедри
управління та адміністрування

Тарас ІВАШКІВ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри управління та адміністрування,
протокол № 1 від 28.08.2024 року

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Мирослава ТИМОЦЬ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08.2024 року

e-mail	taras.ivashkiv@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	205
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/taras-ivashkiv
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3686

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Мета: формування ринково орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних господарчих рішень за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання. Формується філософія бізнесу і прийняття економічних рішень виходячи з основних економічних законів.

Завдання. Найбільш важливими цілями курсу – скласти уявлення про те, що успіх будь-якого бізнесу залежить не тільки від наявності стартового капіталу й підприємницького хисту, а й від знання закономірностей функціонування економічних макросистем у різних ринкових ситуаціях й вміння їх ефективно застосовувати.

Для успішного оволодіння курсом недостатньо механічного запам'ятовування певного обсягу інформації. Необхідно творчо осмислювати явища, що вивчаються. Набуті знання мають стати складовою загальної культури спеціаліста, громадянина.

Предмет. Розглядаючи структуру сучасної економічної теорії, варто зазначити, що сутнісним видом теоретичного аналізу займається переважно політична економія, а теорія функціонального аналізу представлена макроекономією. Макро- та мікроекономіка вивчає поведінку та механізм прийняття рішень окремими економічними суб'єктами – мікросистемами (індивідами, домашніми господарствами, підприємствами, організаціями) та макросистемами, що прагнуть досягти мсти за наявних обмежених ресурсів, для яких, до того ж, можна знайти альтернативне використання.

Результати навчання та їх співвідношення із програмними результатами навчання. У результаті вивчення курсу студент, слухач повинен знати:

- універсальний інструментарій для вивчення поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах і методи її оптимізації;
- основи функціонування ринкового механізму з точки зору окремого суб'єкту економічних відносин;
- принципи раціональної поведінки мікросистем на ринках;
- термінологію та основні засоби мікроекономічного аналізу;

вміти:

- застосовувати прийоми мікроекономічних досліджень для аналізу ефективності функціонування самостійних господарських систем;
- самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням раціональної поведінки мікросистеми.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Макро- і мікроекономіка» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Фінансовий менеджмент», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» “30” серпня 2023 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПР1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп іншого рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності)	
СК1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	перший (I)		
Семестр	другий (II)		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	14 (в годинах)	2 (в годинах)
	семінари, практичні	28 (в годинах)	4 (в годинах)
Самостійна робота		18 (в годинах)	54 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Екзамен 30 (в годинах)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Економічна теорія	Фінанси підприємств
Макроекономіка	Фінансовий аналіз
	Банківська справа
	Фінансовий менеджмент
	Звітність підприємств

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Предмет і метод макро- і мікроекономіки (2 год.).

Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору. Зміст, співвідношення і генезис термінів «політична економія», «економічна теорія», «теоретична економіка» та ін. Предмет дисципліни «Мікро- та макроекономіка». Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів раціональність поведінки суб'єктів ринкових відносин. Методологія дисципліни: граничний аналіз, моделювання: графічне, аналітичне, табличне; оптимізація і визначення рівноваги тощо. Нормативна й позитивна мікроекономіка.

Мікросистема та макросистема: поняття, різновиди. Мета та завдання дисципліни. Взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Характеристика базових підручників, що репрезентують зарубіжні та вітчизняні школи мікроекономіки.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Мета, роль і особливості функціонування мікросистем у ринковій економіці.*

2. *Матриця ринкових форм. [1, 11, 13].*

Тема 3. Попит і пропозиція. Еластичність. Аналіз поведінки споживача (2 год.).

Попит на товари в умовах досконало конкурентного ринку. Ринковий попит як сума індивідуального попиту усіх споживачів певного товару. Закон попиту та його пояснення базовими положеннями теорії поведінки споживача. Принципова оцінка дії цінових та нецінових детермінантів попиту в діагностиці реальних ситуацій на товарних ринках. Суть поняття «пропозиції». Закон пропозиції та його аргументація: ціна як ринковий стимул для виробника: збільшення граничних витрат як стримуючий фактор збільшення обсягу виробництва тощо. Концепція цінової еластичності попиту у визначенні міри чутливості споживача до зміни цін на товари. Методичні підходи до обчислення показника еластичності. Діапазон числових значень коефіцієнта прямої цінової еластичності попиту. Чинники цінової еластичності попиту, особливості їх впливу. Суть абсолютно еластичного та абсолютно нееластичного попиту. Взаємозв'язок між ціною та валовим вигоном за різної еластичності. Методика обчислення коефіцієнта еластичності попиту за доходом, параметри його значень для «нормальних» та «неякісних» товарів. Суть «перехресної» еластичності попиту, методика обчислення відповідного коефіцієнта. Кількісні параметри еластичності для взаємозамінних та взаємодоповнювальних товарів.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Концепція цінової еластичності попиту у визначенні міри чутливості споживача до зміни цін на товари.*
2. *Методичні підходи до обчислення показника еластичності. [1, 3, 11, 12].*

Тема 3. Мікроекономічна модель підприємства. Витрати. (2 год.)

Підприємство як суб'єкт ринкових відносин, економічна організація, найважливіший різновид мікросистем. Фактори виробництва, їх групування та варіації. Витрати виробництва, економічний та бухгалтерський підходи до їх визначення. Альтернативні витрати та їхній склад. Сукупні, середні та граничні витрати. Постійні та змінні витрати. Поняття загального (сукупного, валового), середнього та граничного доходу. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства. Різні концепції прибутку. Сукупний, середній та граничний прибуток. Лінія однакових витрат – ізокоста. Карта ізокост. Ізокванта. Ефекти заміщення та випуску.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: альтернативні витрати та їхній склад. Сукупні, середні та граничні витрати. [1, 9, 11, 14].

Тема 4. Ринок досконалої конкуренції. (2 год.)

Ознаки й умови досконалої конкуренції: атомістичність, відкритість, мобільність ресурсів, прозорість, однорідність товару тощо. Ринковий попит на продукцію фірми за умов досконалої конкуренції. Графічне зображення попиту, середнього, граничного і сукупного доходу підприємства. Пропозиція фірми у короткотерміновому періоді, її зв'язок з кривими витрат: графік галузевої пропозиції. Поняття ринкової рівноваги. Пропозиція фірми в довготерміновому періоді.. Тривала рівновага підприємства, галузі, ринку та механізм її підтримки.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: правила поведінки підприємства на ринку досконалої конкуренції, їхня універсальність. [1, 11, 14].

Тема 5. Монополія, ринок монополістичної конкуренції, олігополія (2 год.).

Поняття одного продавця, ринкової (монопольної) влади у вузькому та широкому розумінні слів. Ознаки «чистої» монополії: один продавець, відсутність замінників товару, бар'єри для доступу конкурентів у монополізовану галузь тощо.

Крива попиту монополіста. Вплив на поведінку монополіста цінової еластичності попиту. Правило максимізації прибутку. Деякі варіанти стану фірми-монополіста у короткому періоді. Пропозиція монополіста та особливості її формування. Визначення монопольної ціни. Цінова дискримінація: поняття, умови, різновиди.

Нечисленність фірм в олігополістичних галузях, високі бар'єри для входження в галузь, загальна взаємозалежність підприємств. Поведінка олігополістів: некооперативна й кооперативна. Цінові війни за некооперативної поведінки: межі зниження рівня цін, наслідки для споживачів і товаровиробників.

Спільні риси та відмінності монополістичної конкуренції порівняно з досконалою конкуренцією та чистою монополією. Кількість товаровиробників та диференціація виробів. Умови входження в галузь. Нецінова конкуренція за даної ринкової структури.

Позитивний негативний аспекти рекламної пропаганди товарів. Надлишкова виробнича потужність і наслідки для товаровиробника та суспільства в цілому.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. Наслідки нецінової конкуренції для споживачів: діапазон і споживчого вибору і втрати вільного часу..

2. Матриця ринкових форм. [1, 6, 11, 14].

Тема 6. Макроекономічні показники в системі національних рахунків (2 год.).

Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Методологічні принципи системи національних рахунків. Основні макроекономічні показники. Випуск та його оцінювання.

Проміжна продукція, кінцева продукція і ВВП. Методи обчислення ВВП. Виробничий метод, розподільний метод, метод кінцевого використання. Аналітична формула ВВП за категоріями кінцевого використання. Обчислення валового національного доходу та валового національного наявного доходу.

Номінальний і реальний ВВП. Базовий і поточний періоди, фактичні (поточні) та порівнянні (постійні) ціни. Індекс цін, індекс споживчих цін, індекс цін ВВП (дефлятор ВВП). Відмінність між індексом споживчих цін і дефлятором ВВП. Дефлювання та інфлювання.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Макроекономічні показники на чистій основі.*
2. *Обчислення зміни номінального ВВП за рахунок зміни реального ВВП і зміни рівня цін. [1, 4, 9, 14].*

Тема 7. Макроекономічна нестабільність (2 год.).

Сутність ділових циклів. Фази і зміст ділових циклів. Сутність та види інфляції. Темп інфляції та методи його обчислення. Інфляція попиту, інфляція витрат та їх графічна інтерпретація. Інфляція і безробіття. Сутність та види безробіття. Форми безробіття. Закон Оукена. Зайнятість та визначення рівня зайнятості.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Сучасна крива Філіпса.*
2. *Очікувана і неочікувана інфляція.[1, 6, 9].*

Тема 8. Бюджетно-податкова політика держави (2 год.).

Роль держави в економічному кругообігу. Модель економічного кругообігу з урахуванням держави. Валові та чисті податки. Державні видатки. Позики уряду. Перерозподільна функція держави. Стабілізаційна функція держави.

Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. Модель економічної рівноваги за методом «витрати – випуск». Трансформація функції споживання з урахуванням держави. Вплив держави на кількісну визначеність приватних заощаджень. Державні та національні заощадження. Рівновага між національними заощадженнями та національними інвестиціями. Рівновага між приватними інвестиціями і внутрішніми джерелами їх фінансування.

Дискреційна фіскальна політика. Вплив чистих податків на ВВП. Мультиплікатор податків. Спільний вплив фіскальних інструментів на ВВП і державний бюджет. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

Недискреційна (автоматична) фіскальна політика. Автоматичні чисті податки як вмонтовані стабілізатори. Стабілізаційний вплив на економіку недискреційної фіскальної політики в умовах падіння та зростання обсягів виробництва.

Сутність монетарної політики. Кіпцеві цілі монетарної політики та зв'язок між ними. Проміжні цілі монетарної політики та Проблема їх вибору. Інструменти монетарної політики: операції На відкритому ринку, операції па

валютному ринку, облікова (дисконтна) ставка, нормативи обов'язкового резервування.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Вплив державних закупівель на ВВП.*
2. *Мультиплікатор витрат у змішаній закритій економіці. [1, 6, 9, 10].*

Тема 9. Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика (2 год.).

Пропозиція грошей. Сутність пропозиції грошей та грошові агрегати. Грошова база та її компоненти: готівка і банківські резерви, обов'язкові й надлишкові резерви. Грошовий мультиплікатор, коефіцієнт готівки, резервна норма. Мультиплікація грошової бази банківською системою.

Попит на гроші. Класичний підхід до функції попиту на гроші. Рівняння грошового попиту кількісної теорії грошей. Кембриджські економісти про функцію попиту на гроші. Кейнс про мотиви попиту на гроші. Процентна ставка і альтернативна вартість зберігання грошей. Кейнсіанське рівняння попиту на гроші. Швидкість обігу грошей. Механізм грошового ринку. Рівняння рівноваги на грошовому ринку. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної збільшенням доходу. Роль процентної ставки у врівноваженні грошового ринку. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної збільшенням грошової бази. Процентна ставка: сутність та види. Реальна процентна ставка та чинники, що впливають на її рівень. Номінальна процентна ставка на основі рівняння Фішера. Очікувана і фактична реальна процентна ставка.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної одночасним зростанням доходу і збільшенням грошової бази.*
2. *Грошова пропозиція як функція процентної ставки і крива пропозиції грошей. [1, 6, 10].*

Тема 10. Теорія міжнародної торгівлі та торговельна політика (2 год.).

Вплив зовнішньої торгівлі на економіку. Теорії міжнародної торгівлі. Торговельна політика. Протекціонізм та фритредерство. Вплив зовнішньої торгівлі на умови формування рівноважного ВВП, обчисленого за методом «витрати - випуск». Функція споживання у відкритій економіці. Вплив зовнішньої торгівлі на умови формування економічної рівноваги, визначеної за методом «вилучення - ін'єкції». Країна як чистий дебітор або як чистий кредитор. Чинники, що впливають на чистий експорт.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: вплив чистого експорту на ВВП, мультиплікатор витрат у відкритій економіці..[1, 6, 10].

Зміст практичних занять

Тема 1. Предмет і метод мікро- та макроекономіки (2 год.).

1. Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору.
2. Предмет дисципліни мікро та макроекономіка.
3. Методологія мікро- та макроекономіки: граничний аналіз, моделювання.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Мета, роль і особливості функціонування мікросистем у ринковій економіці.*
2. *Матриця ринкових форм. [1, 11, 13].*

Тема 2. Попит і пропозиція. Еластичність (2 год.).

1. Поняття «попит» та «пропозиція».
2. Закон попиту та пропозиції.
3. Рівновага між попитом та пропозицією.
4. Еластичність: за ціною, за доходом та перехресна.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: роль перехресної еластичності у прийнятті рішень групою споживачів. [1, 3, 11,13].

Тема 3. Мікроекономічна модель підприємства. Витрати (2 год.).

1. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин.
2. Фактори виробництва. Виробнича функція.
3. Поняття випуск
4. Витрати, економічний та бухгалтерський підходи до їх визначення.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

Сукупний, середній та граничний прибуток.

2. *Поняття адаптивності, гнучкості та гомеостатичності у виробничо-ринковій системі[1, 9, 14].*

Тема 4. Ринок досконалої конкуренції (2 год.).

1. Ознаки й умови досконалої конкуренції.
2. Попит на ринку досконалої конкуренції.
3. Максимізація прибутку на ринку досконалої конкуренції.
4. Рівновага фірми та галузі у коротко- та довготерміновому періоді.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Сталість ринкової рівноваги.*
2. *Тривала рівновага підприємства, галузі, ринку та механізм її підтримки. [1, 11, 14].*

Тема 5. Монополія, олігополія та монополістичний ринок (2 год.).

1. Ознаки монополії. Крива попиту монополіста.
2. Правило максимізації прибутку монополіста. Цінова дискримінація.
3. Поняття монополістичного ринку та олігополії.

4. Ефективність олігополії та ринку монополістичної конкуренції.
5. Спільні риси та відмінності монополістичної конкуренції порівняно з досконалою конкуренцією та чистою монополією.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Антитрестовське законодавство як чинник, що протидіє темній змові.*
2. *Особливості поведінки реальних монополій [1, 11, 14].*

Тема 6. Макроекономічні показники в системі національних рахунків (2 год.).

1. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва.

2. Методи і принципи визначення ВВП.
3. Основні макроекономічні показники.
4. Реальні та номінальні величини.
5. Індекс цін, індекс споживчих цін.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Основні категорії системи національних рахунків: інституціональна одиниця, сектори, економічні операції, рахунки.*
2. *Аналітична формула ВВП за категоріями кінцевого використання. [1, 12, 14].*

Тема 7. Макроекономічна нестабільність (2 год.).

1. Цикли ділової активності.
2. Безробіття.
3. Інфляція.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: взаємозв'язок між інфляцією та безробіттям. [1, 4, 9, 14].

Тема 8. Бюджетно-податкова політика держави (2 год.).

1. Бюджетно-податкова політика.
2. Бюджетний дефіцит.
3. Зовнішній борг.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. *Модель економічної рівноваги за методом «вилучення – ін'єкції».*
2. *Ефект гальмування динаміки ВВП. [1, 4, 9, .*

Тема 9. Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика (2 год.).

1. Гроші та функції грошей.
2. Попит на гроші.
3. Пропозиція грошей.
4. Грошово-кредитна політика.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання:

1. Фрідменська функція попиту на гроші. Кейнсіанська функція попиту на гроші..
2. Мотиваційна роль реальної процентної ставки. [9, 10].

Тема 10. Теорія міжнародної торгівлі та торгівельна політика (2 год.).

1. Теорії міжнародної торгівлі.
2. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
3. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.

Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: вплив міжнародної торгівлі на валютний курс. [1, 9, 10].

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Макро- а макроекономіка»

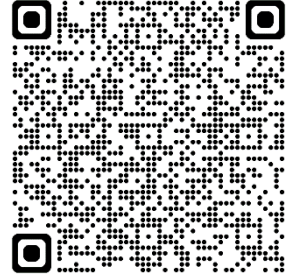
Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	30	54
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	5	12
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	5	2
Підготовка звітів з практичних робіт	5	-
Підготовка до поточного контролю	5	30
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	10

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

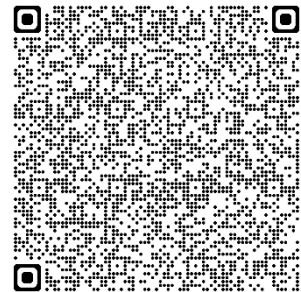
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

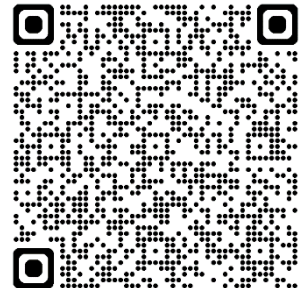
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

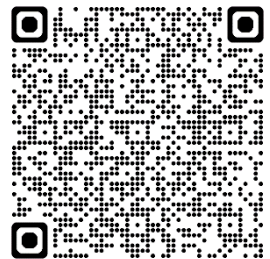
3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

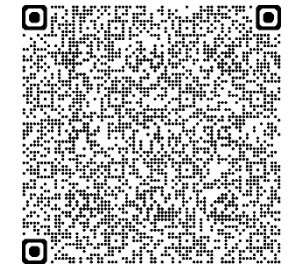
б) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.	Словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи	Екзамен

<p>Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торгівельних та біржових структур.</p> <p>Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торгівельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.</p>	<p>(дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах), метод «мікрофон», ділові ігри, метод аналогій і асоціацій)</p>	
---	---	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали

34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник. / за ред. Будаговської С. Київ, 2018. 518 с.
2. Менкью Н.Г. Макроекономіка. М., 1994. 736 с.
3. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Аналітична економія: принципи, проблеми і політика. Ч.1. Макроекономіка. Львів: Просвіта, 2020. 672 с.
4. Долан Э.Дж., Линдсей Д.Е. Макроэкономика. СПб., 1994. 405 с.
5. Дорнбуш Р., Фішер С. М. Макроекономіка. Київ, 2016. 814 с.
6. Семюелсон П., Нордгауз В. Макроекономіка. Київ, 1997. 574 с.
7. Сакс Д., Ларрен Ф. Макроэкономика. Глобальный поход. Москва, 1996. 847 с.
8. Круш П. В. Макроекономіка та її регулювання: Навчальний посібник. Київ, 2021. 424 с.
9. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. Ужгород, 2014. 248 с.
10. Гронтковська Г.Е. Макроекономіка. Навчальний посібник. Київ, 2019. 672 с.
11. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: Навчальний посібник. Івано-Франківськ, «Лілея-В». 2015. 348 с.
12. Петрушенко Ю.М., Дудкін О.В., Костюченко Н.М. Мікроекономіка конспект лекцій. 2013. 206 с.
13. Наливайко А.П. Мікроекономіка: підручник., 2011. – 446 с.

Допоміжна:

14. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Тести, ситуаційні завдання, практикум розв'язання: Навч. посібник. Київ, 2005. 144 с.
15. Мельник А.Ф. Макроекономіка та макроекономічна політика. Навчальний посібник. Київ, 2008. 699 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Дорнбуш Р., Фішер С. Макроэкономика URL: http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/1181155480-makroekonomika.html
2. Базилев Н.І., Гурко С.П., Базилева М.М. Макроекономіка URL: <http://vlasnasprava.pp.ua/economy/5040-skachati-knigu-makroyekonomika.html>
3. Туманова Е.А., Шагас Н.Л. Макроекономіка URL: <http://vlasnasprava.pp.ua/economy/5445-skachati-knigu-makroyekonomika-yelementy-prodvnutogo-podhoda.html>
4. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. Київ, 2017. 200 с. URL: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/
5. Селищев А.З. Мікроекономіка. URL: <http://www.e-knigka.org.ua/2007/11/27/mikroekonomika.html>.

6. Мікроекономіка (конспект лекцій КНЕУ). URL:
<http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/629/>